

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра філософії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ КУЛЬТУРИ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність В10 Філософія

Освітньо-професійна програма: Філософія

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні концепції культури». Одеса :
ОНУ, 2025. 20 с.

Розробники : Голубович І.В., д.філос.н., професор, завідувачка кафедри філософії
ОНУ імені І. І. Мечникова.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії

Протокол № 1 від “27” серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ (Інна ГОЛУБОВИЧ)

Погоджено із гарантом ОПП «Філософія»

_____ (Інна ГОЛУБОВИЧ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від “29” серпня 2025 р.

Голова НМК _____ (Галина ЛЕВЧЕНКО)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 залікових модулів – 3	Галузь знань <u>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</u> Спеціальність <u>В10 Філософія</u> Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u>	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		22 год.	8 год.
		<i>Семінарські</i>	
		18 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		80 год.	108 год.
		Форма підсумкового контролю: <i>Іспит</i>	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета сформулювати особливості сучасного культурного простору і розкрити нові грані людського буття в сучасній культурі. Курс акцентує увагу на нових підходах до аналізу культури, мистецтва, медіа. Вводиться необхідний категоріальний апарат і намічаються змістовні аспекти сучасного гуманітарного знання. Здобувачі освоюють нові орієнтири в науках про культуру, навчаються методології дослідження комунікаційних зв'язків, в які включена сучасна людина. Частина курсу присвячена осмисленню теоретичних проблем сучасної антропології міста. Особлива увага приділяється формуванню Urban Studies and Urban Anthropology. Курс окреслює коло проблем і питань, нових завдань філософії культури і філософської антропології, пов'язаних з сучасним містом; формує здатність до критичної оцінки різних систем гуманітарного знання, орієнтованих на урбаністику, формує навички роботи з текстами в контексті основних тем курсу.

Отримані знання допомагають здобувачу аналізувати основні риси і прояви сучасної культури; використовувати постнекласичну методологію дослідження культури; застосовувати теоретичний матеріал на практиці.

Завдання:

1) сформувати сучасне наукове уявлення про те, як культура впливає на поведінку людини, її світосприйняття, індивідуальне життя, формування особистості; сформувати сучасне наукове уявлення про сучасний стан наукових шкіл, напрямків, концепцій культурологічної антропології; формування нормативно-ціннісних настанов, заснованих на визнанні різноманіття та рівності культур;

2) виразити в концентрованому та доступному до засвоєння вигляді сучасну філософію та культурологію міста, її теорію та практику; окреслити коло проблем і питань, нових задач філософії культури та філософської антропології, пов'язаних з сучасним містом; виробити здатність до критичної оцінки різних систем гуманітарного знання орієнтованих на Urban Studies and Urban Anthropology, при толерантному ставленні до необхідності їх функціонування в сучасному демократичному суспільстві; сформувати навички роботи з текстами в контексті основних тем курсу.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) інтегральної: здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері філософії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення;

б) загальних (ЗК): ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ЗК 2. Здатність спілкуватися іноземною мовою; ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК 4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

в) спеціальних (фахових) (СК/ФК): СК 1. Здатність використовувати історико-філософську спадщину в осмисленні та розв'язанні дослідницьких проблем; СК 2. Усвідомлення зв'язків філософської спеціалізації з іншими інтелектуальними й гуманітарними практиками; СК 6. Здатність здійснювати аналіз, оцінку і прогнозування соціальних, політичних, економічних та культурних процесів із застосуванням фахових знань; СК 7. Здатність професійно проводити світоглядний аналіз та етико-ціннісну експертизу європейської та євроатлантичної інтеграції України на підставі принципу україноцентризму; СК 8. Здатність викладати філософські дисципліни у закладах вищої освіти; СК11. Здатність професійно проводити філософсько-антропологічну експертизу проєктів в галузі культурної та гуманітарної політики України.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Володіти державною та іноземними мовами на рівні, достатньому для вільного фахового спілкування та обговорення наукових проблем і результатів досліджень у сфері філософії.

ПРН 7. Критично осмислювати, аналізувати та оцінювати філософські тексти, застосовувати релевантні методи їх аналізу та інтерпретації.

ПРН 8. Розуміти зв'язки філософії з іншими напрямками філософського дискурсу та іншими інтелектуальними й гуманітарними практиками.

ПРН 11. Аналізувати, оцінювати і прогнозувати соціальні, політичні, економічні та культурні процеси із застосуванням фахових знань та спеціалізованих навичок розв'язання складних задач філософії.

ПРН 13. Розробляти і реалізовувати наукові та/або прикладні проекти у сфері філософії та з дотичних міждисциплінарних проблем.

ПРН 18. Професійно проводити філософсько-антропологічну експертизу проектів в галузі культурної та гуманітарної політики України.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

специфіку сучасної культури; конфігурацію сучасних наук про культуру, яка починає складатися з другої половини ХХ століття і продовжує змінювати свої контури по сей день; контекст виникнення, основні теоретичні установки і аналітичні категорії «культурних поворотів» (парадигмальних змін дослідного фокусу); особливості культурної антропології в дослідженнях людини та культури; сучасні філософсько-культурологічні підходи дослідження міста;

вміти: аналізувати основні риси та прояви сучасної культури; розкривати взаємодію, взаємовплив культури та людини в умовах сучасності; застосовувати категоріально-понятійний апарат філософії та наук про культуру; простежити вплив, який справили «культурні повороти» на самоосмислення окремих дисциплін і розвиток міждисциплінарних предметних областей; застосовувати постнекласичну методологію дослідження культури.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Трансформація сучасної культури.

Тема 1. Сучасна культура як проблема.

Тенденції розвитку (пост)індустріального суспільства і світ сучасності. Постіндустріальне суспільство і культура постмодерну. Нова конфігурація суб'єкта і розширення можливостей людського сприйняття. Парадигма біополітики в культурі. Концепція «суспільства спектаклю». Культура індивідуалізму. Формування нової візуальної культури і основні тенденції її розвитку.

Тема 2. «Повороти» в культурі.

Iconic turn, pictorial turn, imagic turn, visual turn etc. Феномен повороту в культурі ХХ століття. Метафора повороту як нова форма самовизначення культури. Воля к повороту як реалізація проекту на радикальний розрив з пануючою традицією.

«Культурний поворот» як трансформація теорій, що проявляє в формуванні міждисциплінарних досліджень. Зміни дослідного фокусу в науках про культуру - «культурні повороти» (Д. Бахман-Медик): інтерпретативний, перформативний, рефлексивний, постколоніальний, перекладацький, просторовий і іконічний. Контекст виникнення, основні теоретичні установки і аналітичні категорії даних теоретичних трансформацій. Концептуальні взаємозв'язки і перетини між «поворотами», перспективи їх розвитку. Антропологія в ХХІ столітті та її пізнавальні можливості.

«Постпостмодернізм» як універсум теорій, які пояснюють нову культурну логіку. Дебати про грані постпостмодернізму в ХХІ ст.

Топологічна рефлексія як методологічна основа дослідження актуальних явищ сучасної культури.

Дослідження пристрою культурної пам'яті і складної механіки культурних змін.

Людина і тварина: нові повороти старих дискусій. Права тварин після «смерті людини». Проблема «подолання людини». «Постлюдина», «пост людство». Сучасне розуміння Тези про людську винятковості. Наслідки відмови від людської винятковості для розуміння культури.

Тема 3. Сучасне мистецтво як чинник культурної еволюції.

Проблематизація мистецтва в сучасній культурі. «Класичне» і «сучасне» стосовно мистецтва. Глобальні трансформації, пережиті мистецтвом: мережева парадигма, перформативний поворот, програми переписування. Втрата мистецтвом своїх кордонів, заміщення мистецтва арт-практикою, роботою з об'єктами самої дійсності. Новий художній досвід. Формування нового смаку. Художня творчість як сфера подолання стереотипів сприйняття і мислення. Майбутнє художнього музею: музей як творча лабораторія.

Змістовий модуль 2. Нові орієнтири в науках про культуру.

Тема 4. Основні риси сучасності та принципи її дослідження.

Періодизації сучасності. Модерн - Модернізм – Постмодернізм – Метамодернізм. Поняття часу в гуманітарних науках сьогодні. Філософські концепції сучасності. Експлікація значення терміну «сучасне» в дослідженнях Дж. Агамбена, Б. Вальденфельса, Х.У. Гумбрехта, Ф. Джеймсона, П. Осборна, В.О. Подороги, П. Слотердайка, В. Вельша, П. Гілена. Множинність сучасностей (окремі сучасності), об'єднаних поняттям «сучасне», проекція сучасності як завдання, що потребує виконання. «Сучасність» як завдання для людини встановлення зв'язків всередині теперішнього. Сучасне як екзистенціальна єдність присутності, фактично роз'єднаної. Сучасне як антагоністична єдність персональних і соціальних часів, соціальних просторів. Фіктивна спів-присутність множинності часів. Утопічний характер сучасного. Поняття сучасного як важливий дослідницький інструмент, умова історичної осяжності соціального досвіду. «Теперішнє» як конструкція, похідна від рефлексії сучасного. Життя в новій конструкції часовості з «новим широким теперішнім» (Х.У. Гумбрехт): шанси та ризики.

Тема 5. Місто в теорії: історія та сучасність.

Урбаністика як теоретичне відображення росту міст та посилення їх впливу. «Виразність (внятність) повсякденного міста» в інтерпретації Еш Амин та Найгель Трифт. «Просторовий поворот» в сучасному гуманітарному знанні та його вплив на урбаністику. Яким чином мислити місто через простір? Методологія Едварда Сойї. Проблема «міської громади» в урбаністиці. Місто як простір боротьби за права людини. Девід Харві про право на місто. Культурна географія в культурологічній перспективі. Міські дослідження як необхідні інструменти міського планування і розвитку. Гуманітарний простір міста. Культурні ресурси і стратегії розвитку регіону. Методи актуалізації культурного потенціалу. Культурна історія міста: способи репрезентації.

Тема 6. Антропологічні підходи в дослідженнях культури.

Головні напрямки антропологічної теорії в ХХ ст. Дискусії навколо еволюціонізму. Функціоналізм в дослідженнях культури. Внесок Марселя Мосса в антропологію. Теоретичні засади та методологічні принципи дослідження культури Франца Боаса. Американський культуралізм. Структурна антропологія Клода Леві-Строса. Інтерпретативна антропологія Кліфорда Гірца. Антропологічна концептуалізація культури після Гірца. Сучасність як предмет антропології. Антропологія гіпермодерна М. Оже. Симетрична антропологія Б. Латура, осмислення гібридності постсучасного світу, Ф. Дескола, Э. Вивейруш де Кастру.

Змістовий модуль 3. Феномени людського буття в умовах сучасної культури.

Тема 7. Медіареальність - найважливіший регіон сучасного досвіду.

Медіареальність як реальність всіх, а не для всіх, як функція жити разом, на новому етапі взаємовідношень людина та природи. Дослідження М. Маклюєна, Н. Лумана, Н. Больца, Д. Кампера, В. Флюссера, В.В. Савчука, Л. Мановича, Н.Л. Соколової про конфігурації медіареальності. Реалізація медіа реальності через різноманітні культурні практики. Цифровізація або дигіталізація. Нові медіа та їх важливі характеристики: іммерсія (immersion), інтерактивність; необмежений діапазон контенту і глобальний характер комунікації.

Нова медіальна культура та способи існування людини. Вплив сучасної медіареальності на зміни людського сприйняття. Нові форми чуттєвого і текстуального досвіду, нового досвіду індивідуального і соціального сприйняття часу і простору, нової конфігурації відносин тілесності і технологій та ін. Безпрецедентне розширення людських почуттів. «Час синтетичного зору» (П. Вірільо), автоматизація сприйняття та здатність розуміння. Криза сенсу, проблеми з засвоєнням і аналізом глибинної інформації. Екран як «технологічний протез».

Проблема досягнення свободи в якісно новому середовищі. Різноманіття культур в глобальному медіа-просторі і пошук нової ідентичності. Медіафілософія, теорія вільного використання медіа та виявлення умови можливості бути не агентом саморозвитку медіа, а їх суб'єктом. Оптимізування процесу формування ідентичності особистості шляхом взаємодії медіафілософії і медіапрактики.

Тема 8. Існування в умовах тотальної естетизації.

Сучасність як «цивілізація образу» (Г. Бьом). Iconic turn: панування образу, поширення візуальних образів, які сьогодні вільно циркулюють в різних інформаційних середовищах, будучи вільними від жорсткої прив'язки до будь-якої заданої символічної функції. Формування нової візуальної культури і основні тенденції її розвитку. Основоположна роль візуального образу і відхід в засобах комунікації від вербального способу до візуального. Нові режими бачення. Людина-Погляд. «Нова чутливість» (С. Зонтаг). Вплив візуальної культури на формування Я. Проблеми свободи в цих умовах. Iconic turn як причина розмивання усталених меж естетичного.

Переосмислення ідеї естетичного в сучасній філософії. Концепція «кінця мистецтва» Гегеля в сучасних тлумаченнях. Естетичне перестає бути зв'язаною формою мистецтва і повертається в стихію суб'єктивності. Зростаючий процес естетизації як предмет міждисциплінарного осмислення і привод для суперечливих тлумачень. Розширення естетики до теорії способів сприйняття.

Осмислення естетизації в філософії В. Беньяміна, пошук нової естетики сприйняття. Естетизація свідомості як відмова приймати перші або останні підстави сущого; сприйняття реальності як штучно створеною, мінливої, необов'язкової, необґрунтованої. Стан «тотальної естетизації всього сущого» як відповідь на потребу в гармонізації світу, що досягається за рахунок скасування принципу гетерогенності, з'єднання всього зі всім; тотальна естетизація можлива тому, що всі складові її компоненти перестають зв'язуватися з історією та досвідом (М. Ямпольский). Негативна сторона естетизації - втрата історичної глибини та поверховість. Прагматистські концепції естетичного досвіду (Д. Дьюї, Р. Шустерман).

Естетичний досвід як досвід епіфанії (суверенного явища). Естетичний досвід у повсякденних світах як найбільш значуща сфера можливої епіфанії присутності (Х. У. Гумбрехт).

Тема 9. Людина – техніка.

Технологічний прогрес і нові умови існування людини. Методологічні стратегії філософського розгляду проблеми «людина – техніка». Нові грані людського буття в умовах цифровізації. Кіберсоціалізація. Радикальні технології та повсякденне життя (А. Грінфілд).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Трансформація сучасної культури.										
Тема 1. Сучасна культура як проблема.	15	2	2		11	10	1			9
Тема 2. «Повороти» в культурі.	15	2	2		11	10	1	2		7
Тема 3. Сучасне мистецтво як чинник культурної еволюції.	10	2	2		6	10	1			9
Разом за змістовим модулем 1	40	6	6		28	40	4	2		25
Змістовий модуль 2. Нові орієнтири в науках про культуру.										
Тема 4. Основні риси сучасності та принципи її дослідження.	20	4	2		14	10	1			9
Тема 5. Місто в теорії: історія та сучасність.	10	2	2		6	15	1			14
Тема 6. Антропологічні підходи в дослідженнях культури.	10	2	2		6	15	-			15
Разом за змістовим модулем 2	40	8	6		26	40	2			38
Змістовий модуль 3. Феномени людського буття в умовах сучасної культури.										
Тема 7. Медіареальність - найважливіший регіон сучасного досвіду.	10	2	2		6	15	1	2		12
Тема 8. Існування в умовах тотальної естетизації.	10	2	2		6	15	1			14
Тема 9. Людина – техніка.	20	4	2		14	10	-			10
Разом за змістовим модулем 3	40	8	6		26	40	2	2		36
Усього годин	120	22	18		80	120	8	4		110

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з
1	Сучасна культура як проблема. [1] [2] <i>Питання для обговорення</i> 1. Тенденції розвитку (пост)індустріального суспільства і світ сучасності. 2. Постіндустріальне суспільство і культура постмодерну. 3. Нова конфігурація суб'єкта і розширення можливостей людського сприйняття. 4. Парадигма біополітики в культурі. 5. Концепція «суспільства спектаклю». 6. Формування нової візуальної культури і основні тенденції її розвитку.	2/0
2	«Повороти» в культурі. [1] [2] <i>Питання для обговорення</i> 1. Iconic turn, pictorial turn, imagic turn, visual turn etc. Феномен повороту в культурі ХХ століття. 2. Культурний поворот» як трансформація теорій, що проявляє в формуванні міждисциплінарних досліджень. 3. Антропологія в ХХІ столітті та її пізнавальні можливості. 4. «Постпостмодернізм» як універсум теорій, які пояснюють нову культурну логіку. 5. Топологічна рефлексія як методологічна основа дослідження актуальних явищ сучасної культури. 6. Дослідження пристрою культурної пам'яті і складної механіки культурних змін. 7. Людина і тварина: нові повороти старих дискусій. Права тварин після «смерті людини». Проблема «подолання людини». 8. «Постлюдина», «пост людство». Тези про людську винятковості. Наслідки відмови від людської винятковості для розуміння культури.	2/2
3	Сучасне мистецтво як чинник культурної еволюції. [1] [3] <i>Питання для обговорення</i> 1. Проблематизація мистецтва в сучасній культурі. 2. «Класичне» і «сучасне» стосовно мистецтва. 3. Глобальні трансформації, пережиті мистецтвом: мережева парадигма, перформативний поворот, програми переписування. 4. Втрати мистецтвом своїх кордонів, заміщення мистецтва арт-практикою, роботою з об'єктами самої дійсності. 5. Новий художній досвід. Формування нового смаку. 6. Майбутнє художнього музею: музей як творча лабораторія.	2/0
4	Основні риси сучасності та принципи її дослідження. [1] [4] <i>Питання для обговорення</i> 1. Періодизації сучасності. Модерн - Модернізм – Постмодернізм – Метамодернізм. 2. Поняття часу в гуманітарних науках сьогодні. 3. Філософські концепції сучасності. Експлікація значення терміну «сучасне» в дослідженнях Дж. Агамбена, Б. Вальденфельса, Х.У. Гумбрехта, Ф. Джеймсона, П. Осборна, П. Слотердайка, В. Вельша, П. Гілена. 4. Сучасне як антагоністична єдність персональних і соціальних часів, соціальних просторів. 5. Фіктивна спів-присутність множинності часів.	2/0

	6. Утопічний характер сучасного. 7. Поняття сучасного як важливий дослідницький інструмент, умова історичної осяжності соціального досвіду. 8. Життя в новій конструкції часовості з «новим широким теперішнім» (Х.У. Гумбрехт): шанси та ризики.	
5	<i>Місто в теорії: історія та сучасність.</i> [1] [2] <i>Питання для обговорення</i> 1. Урбаністика як теоретичне відображення росту міст та посилення їх впливу. 2. «Виразність (внятність) повсякденного міста» в інтерпретації Еш Амин та Найгель Трифт. 3. «Просторовий поворот» в сучасному гуманітарному знанні та його вплив на урбаністику. 4. Проблема «міської громади» в урбаністиці. Місто як простір боротьби за права людини. 5. Культурна географія в культурологічній перспективі. 6. Культурна історія міста: способи репрезентації.	2/0
6	<i>Антропологічні підходи в дослідженнях культури.</i> [1] [2] <i>Питання для обговорення</i> 1. Головні напрямки антропологічної теорії в ХХ ст. Дискусії навколо еволюціонізму. 2. Функціоналізм в дослідженнях культури. 3. Внесок Марселя Мосса в антропологію. 4. Теоретичні засади та методологічні принципи дослідження культури Франца Боаса. 5. Американський культуралізм. 6. Структурна антропологія Клода Леві-Строса. 7. Інтерпретативна антропологія Кліфорда Гірца. Антропологічна концептуалізація культури після Гірца. 8. Сучасність як предмет антропології. Антропологія гіпермодерна М. Оже. 9. Симетрична антропологія Б. Латура. 10. Осмислення гібридності постсучасного світу, Ф. Дескола, Э. Вивейруш де Кастру.	2/0
7	<i>Медіареальність - найважливіший регіон сучасного досвіду</i> [1] [5] <i>Питання для обговорення</i> 1. Медіареальність як реальність всіх, а не для всіх на новому етапі взаємовідношень людини та природи. 2. Реалізація медіа реальності через різноманітні культурні практики. Цифровізація або дигіталізація. 3. Нові медіа та їх важливі характеристики: іммерсія (immersion), інтерактивність; необмежений діапазон контенту і глобальний характер комунікації. 4. Нова медіальна культура та способи існування людини. 5. Вплив сучасної медіареальності на зміни людського сприйняття. Нові форми чуттєвого і текстуального досвіду. 6. «Час синтетичного зору» (П. Вірільо), автоматизація сприйняття та здатність розуміння. Екран як «технологічний протез». 7. Різноманіття культур в глобальному медіа-просторі і пошук нової ідентичності.	2/2
8	<i>Існування в умовах тотальної естетизації.</i> [1] [5] <i>Питання для обговорення</i>	2/0

	1. Сучасність як «цивілізація образу» (Г. Бьом). 2. Формування нової візуальної культури і основні тенденції її розвитку. 3. Основоположна роль візуального образу і відхід в засобах комунікації від вербального способу до візуального. 4. Нові режими бачення. Вплив візуальної культури на формування Я. 5. Переосмислення ідеї естетичного в сучасній філософії. Концепція «кінця мистецтва» Гегеля в сучасних тлумаченнях. 6. Осмислення естетизації в філософії В. Беняміна, пошук нової естетики сприйняття. 7. Стан «тотальної естетизації всього суцього» як відповідь на потребу в гармонізації світу. 8. Естетичний досвід як досвід епіфанії (суверенного явища) Х. У. Гумбрехта.	
9	Людина – техніка. [1] [2] 1. Технологічний прогрес і нові умови існування людини. 2. Методологічні стратегії філософського розгляду проблеми «людина – техніка». 3. Нові грані людського буття в умовах цифровізації. 4. Кіберсоціалізація. 5. Радикальні технології та повсякденне життя (А. Грінфілд).	2/0
		18/4

Види роботи:

[1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;

[2] – на основі запропонованих робіт в списку літератури підготувати виступ, продемонструвати вміння оперувати ключовими поняттями та ідеями, представленими в текстах;

[3] – написати рецензію і/або філософське есе на запропонований викладачем текст, як опис проблемної ситуації;

[4] – підготовка до виступу з експертною оцінкою теоретичних висловлень на тему семінара, спираючись на рекомендації викладача;

[5] – підготовка до презентації самостійного дослідження (захист реферату).

Критерієм оцінювання самостійної роботи є повнота викладу та змістова наповнюваність матеріалу, поданого в рефераті та самостійність і творчий підхід у написанні есе.

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1	Сучасна культура як проблема. [1] [2] Здійснити самостійний інформаційний пошук сучасних вітчизняних та зарубіжних джерел за такими проблемними полями: а) біополітика; б) постіндустріальне суспільство; в) «суспільство спектаклю». Створити анотований бібліографічний опис, підготувати «поняттєву карту» теми та візуалізувати її в сучасних цифрових форматах з притаманними їм ресурсами. Застосувати сервіси для створення хмар слів answer.garden.ch , wordart.com , tagxedo.com , сервіси для створення карт знань mindmeister.com , mindmapninja.com , cooogle.it , bubble.us , mindomo.com , mind24.com , wisemapping.com , spiderscribe.net Завантажити виконане завдання в гугл-клас курсу	8/12

2	«Повороти» в культурі. [1] [2] Здійснити самостійний інформаційний пошук сучасних вітчизняних та зарубіжних джерел за такими проблемними полями: а) концепт-метафора-сміслообраз “поворот” з урахуванням специфіки розуміння “kehre” (М. Гайдеггера) та “turn” (Р. Рорті); специфіка “культурного повороту” (Д. Бахман-Медик). Зробити аналітичний відгук або есей (на вибір здобувача) на такі твори: Bachmann-Medick D. (2016). Cultural Turns. New Orientations in the Study of Culture. Berlin, Boston: de Gruyter. URL: https://www.fabula.org/actualites/73194/bachmann-medick-cultural-turns.html. Соболевська О. К., Штирбул В. О. Культурні повороти й нові ракурси осмислення творчої діяльності. Культурологічний альманах. 2023. № 4. С. 269-274. https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/306/286 Завантажити виконане завдання в гугл-клас курсу	10/15
3	Сучасне мистецтво як чинник культурної еволюції. [1] [3] Здійснити самостійний інформаційний пошук сучасних вітчизняних та зарубіжних джерел за такими проблемними полями: класичне та сучасне мистецтво, арт-практики, феномен сучасного музею. Створити анотований бібліографічний опис, завантажити в гугл-клас. Створити власну колекцію творів сучасного вітчизняного та зарубіжного мистецтва (художнє мистецтво), які презентують головні тенденції розвитку сучасного мистецтва крізь призму сучасних теорій культури. Завантажити персональну колекцію художніх творів в гугл-клас з обов’язковим аналітичним оглядом відповідності обраних творів тим чи тим тенденціям розвитку сучасного мистецтва, тим чи тим концепціям сучасної культури. Застосовувати сервіси для створення інфографіки та візуалізації piktochart.com, canva.com, visual.ly, prezi.com, thinglink.com.	8/10
4	Основні риси сучасності та принципи її дослідження. [1] [4] Самостійно опрацювати головні філософські концепції сучасності (Дж. Агамбена, Б. Вальденфельса, Х.У. Гумбрехта, Ф. Джеймсона, П. Осборна, П. Слотердайка, В. Вельша, П. Гілена та ін.). Підготувати письмову експертну записку з оцінкою евристичної плідності, креативного потенціалу, релевантності сучасним реаліям кожної з запропонованих авторських версій. Вищий рівень виконання самостійної роботи з теми: запропонувати власну теоретичну модель сучасності з урахуванням сучасних концепцій культури. Письмові роботи завантажуються в гугл-клас.	10/12
5	Місто в теорії: історія та сучасність. [1] [2] Здійснити самостійний інформаційний пошук сучасних вітчизняних та зарубіжних джерел за такими проблемними полями: а) “просторовий поворот”; б) культурна географія; в) урбаністика у вимірах культурної антропології та філософії культури. Підготувати “поняттєву карту” теми та візуалізувати її в сучасних цифрових форматах з притаманними їм ресурсами. Застосувати сервіси для створення хмар слів answergarden.ch, wordart.com, tagxedo.com, сервіси для створення карт знань mindmeister.com, mindmapninja.com, cooogle.it, bubble.us, mindomo.com, mind24.com, wisemapping.com, spiderscribe.net. Зробити аналітичний огляд монографії, у створеннякої за міжнародним грантовим проєктом брали участь викладачі кафедри філософії ОНУ: У пошуках обличчя міста: Практики саморепрезентації міст України в	12/15

	індустріальну та постіндустріальну добу / заг. ред. В. Кравченко та С. Посохова. Харків : Видавництво Точка, 2021. 566 с. http://resource.history.org.ua/item/0016355 Завантажити виконане завдання в гугл-клас курсу	
6	Антропологічні підходи в дослідженнях культури. [1] [2] Самостійно опрацювати головні напрямки антропологічної теорії ХХ ст. філософські концепції сучасності (Ф. Боас, М. Мос, К. Леві-Стросс, К. Гірц, Б. Латур). Виділити основні концепти їх теорій, пов'язаних з розумінням взаємовідношення “людина-культура” . підготувати “поняттєву карту” теми та візуалізувати її в сучасних цифрових форматах з притаманними їм ресурсами. Застосувати сервіси для створення хмар слів answergarden.ch, wordart.com, tagxedo.com, сервіси для створення карт знань mindmeister.com, mindmapninja.com, coogle.it, bubble.us, mindomo.com, mind24.com, wisemapping.com, spiderscribe.net Завантажити виконане завдання в гугл-клас курс Читаємо першоджерела сучасної української філософії (Здобутки Київської філософської школи): <i>В. Табачковський «Полісвітнісне Ното: людина в пошуках неєвклидової рефлексивності». Київ : ПАРАПАН, 2005. 452 с.</i> Лідер філософської антропології України присвячує значну частину своєї роботи співвідношенню антропології та мистецтва. Знайти відповідні фрагменти, зробити аналітичний огляд, завантажити завдання в гугл-клас	
7	Медіареальність - найважливіший регіон сучасного досвіду [1] [5] Здійснити самостійний інформаційний пошук сучасних вітчизняних та зарубіжних джерел за темою “Нові медіа та їх важливі характеристики: іммерсія (immersion), інтерактивність; необмежений діапазон контенту і глобальний характер комунікації”. Зробити анований бібліографічний опис, завантажити в гугл-клас. Підготувати реферат на одну з тем, яка пов'язана з феноменом New Media. Вибір тематики здійснюється на основі монографії аспірантки кафедри філософії ОНУ імені І. І. Мечникова та Університету Сорбонна (Париж) Яни Барінової: <i>New Media Art. Пам'ять. Простір. Київ: Лабораторія, 2023. 320 с.</i> Концептуальним орієнтиром слугує наступна анотація: “Минуле вже не те що колись — нові часи вимагають нових способів пам'ятати. Монструозні, статичні музеї уже не приваблюють глядача і не викликають у нього не те що катарсису, а й просто сильних емоцій. Яна Барінова звертається до інструментарію нового медіамистецтва і на прикладі пам'яті про трагедію Голокосту пропонує новаторські способи організації простору пам'яті в сучасному місті. Це міждисциплінарне дослідження на стику урбаністики, мистецтвознавства, філософії історії та філософії культури”. Реферат завантажувється в гугл-клас, передбачений публічний захист під час аудиторних занять.	10/16
8	Існування в умовах тотальної естетизації. [1] [5] Читаємо першоджерела сучасної української філософії <i>Є. Бистрицький, Р. Зимовець, С. Пролеєв. Комунікація і культура в глобальному світі. Київ : Дух і Літера, 2020. 416 с.</i> Здобувачі готують відгук на моделі комунікації та культури в глобальному світі, які підготували видатні українські філософи, наукові співробітники Інституту філософії НАНУ імені Г. Сковороди. Письмовий відгук завантажувється в гугл-клас. Підготувати та завантажити в гугл-клас власне дослідження на тему:	6/6

	“Кінець мистецтва” vs «тотальна естетизація всього суцього». Формат дослідження — сценарій диспуту, який презентується під час семінарських занять.	
	Разом	80/108

До самостійної роботи відноситься (на вибір викладача):

- [1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
- [2] – на основі запропонованих робіт в списку літератури підготувати виступ, продемонструвати вміння оперувати ключовими поняттями та ідеями, представленими в текстах;
- [3] – написати рецензію і/або філософське есе на запропонований викладачем текст, як опис проблемної ситуації;
- [4] – підготовка до виступу з експертною оцінкою теоретичних висловлень на тему семінару, спираючись на рекомендації викладача;
- [5] – підготовка до презентації самостійного дослідження (захист реферату).

Критерієм оцінювання самостійної роботи є повнота викладу та змістова наповнюваність матеріалу, поданого в рефераті та самостійність і творчий підхід у написанні есе.

В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

Назва освітньої платформи, назва онлайн курсу, короткий опис, посилання	Дотично до теми (та/або Компетентності, результати навчання, що формуються)
Платформа “Громадянська освіта в Україні”. Курс “Менеджмент у літературній сфері: Кошторис і музи” https://vumonline.ua/course/management-in-the-literary-sphere-budget-and-muses/ Курс вітчизняної платформи “Громадянська освіта в Україні”, в рамках якого фахівці у галузі проєктного та грантового менеджменту, маркетингових комунікацій та культурних інновацій навчають створювати та управляти успішними культурними проєктами, допомагають оволодіти навичками використовувати наявні ресурси та можливості в цьому секторі. Навчальне навантаження курсу відповідає 0,35 кредитів ЄКТС. Видається сертифікат. Максимальна оцінка за проходження курсу і отримання сертифікату - 5 балів Критерій оцінки - обсяг за кредитами: 1 кредит (30 годин) - 10 балів до дотичної теми або змістового модуля. Максимальна кількість балів за неформальну освіту – не більше 2х кредитів.	Тематика курсу відповідає темі 3. <i>Сучасне мистецтво як чинник культурної еволюції</i>. (підтеми: Художня творчість як сфера подолання стереотипів сприйняття і мислення. Майбутнє художнього музею: музей як творча лабораторія). Компетентності: ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. СК 2. Усвідомлення зв'язків філософської спеціалізації з іншими інтелектуальними й гуманітарними практиками. СК 6. Здатність здійснювати аналіз, оцінку і прогнозування соціальних, політичних, економічних та культурних процесів із застосуванням фахових знань. Програмні результати навчання: ПРН 11. Аналізувати, оцінювати і прогнозувати соціальні, політичні, економічні та культурні процеси із застосуванням фахових знань та спеціалізованих навичок розв'язання складних задач філософії. ПРН 18. Професійно проводити філософсько-антропологічну експертизу проєктів в галузі культурної та гуманітарної політики України.

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання».

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході читання дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишається пояснювально-ілюстративний метод, у межах якого викладач допомагає здобувачам здобути знання завдяки аудиторній роботі. Вона поділяється на дві складові – засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій, у тому числі використовуючи схеми та мультимедійні презентації, та семінарських занять, на яких здобувачі репродукують отримані знання і демонструють вміння засвоїти матеріал, запропонований викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вищевикладеного методу, використовується *метод проблемного викладення*. Він допомагає, використовуючи практику активної полеміки, формувати вміння здобувача критично ставитися до вивченої літератури, заслуханих на семінарах рефератах і доповідях, лекційного курсу. Викладач, поставивши навчальне завдання, формулює пізнавальну мету, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Вивчаючи окремі теми, використовується й *дослідницький метод*, який передбачає організацію активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань, аналізуючи відео- фотоматеріали й роблячи самостійні висновки.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ (У Т.Ч. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ)

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості здобувача з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекцій, семінарських занять) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що розглядаються та обговорюються на семінарських заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає: реферати, презентації, есе, онлайн курс.

Форма підсумкового контролю – іспит. Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час підсумкового контролю (іспит).

Схема розподілу балів:

Максимальна кількість балів за поточний контроль - 80.

Максимальна кількість балів за підсумковий контроль - 20.

Критерії оцінювання поточного контролю: оцінюються знання, які виявив здобувач при роботі на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Додаткові до поточного оцінювання бали нараховуються за індивідуальне завдання.

Здобувач допускається до підсумкового контролю (іспиту) за навчальну дисципліну, якщо він виконав усі види практичних робіт, передбачених робочою програмою незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр.

Повторне складання іспиту з метою покращення оцінки не допускається.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
3 бали за тему 1-6; 4 бали за тему 7-14	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, залучає до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо). Ї Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичного завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу;

3 бали за тему	Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, послуговується науковою термінологією, залучає основну і додаткову літературу. За зразком самостійно виконує завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
2 бали за тему	Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки. Може використовувати знання для стандартних практичних ситуацій, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
1 бал тему	Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни. Планує та виконує частину самостійних завдань, відсутні сформовані уміння та навички.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Доклад-Презентація	3	відповідність змісту доповіді здобувача та/або оригінальність візуального представлення відповідному навчальному матеріалу.
Реферат	3	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Есе	3	здатність узагальнювати теоретичний матеріал та викладати його на прикладах професійної діяльності практичного психолога
Онлайн курс	5	максимальна оцінка за проходження курсу і отримання сертифікату - 5 балів

Критерії оцінювання під час іспиту

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
15-20 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
10-14 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак містять певні (несуттєві) неточності, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
5 – 9 бали	достатні знання навчального матеріалу, неточні відповіді, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів;
3-4 балів	слабкі знання частини навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладу матеріалу, слабе застосування теоретичних знань при розв'язанні практичних прикладів;
1- 2 балів	слабкі знання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на запитання, невідміння розв'язувати практичні приклади.

Протягом засвоєння навчальної дисципліни здобувачі мають можливість накопичувати бали за рахунок виконання різних форм роботи. Вони порівно розподіляються, а потім сумуються.

Змістовий модуль:

- робота на практичних заняттях (54 балів);
- захисту реферату (12 балів);
- перевірка есе (14 балів);

Критерії оцінювання результатів навчання. Критерій оцінювання – це ознака, на основі якої проводиться оцінювання будь-чого і яка є мірою оцінки. Критерії оцінювання визначаються за допомогою якісних показників та ознак, що демонструють рівень сформованості навчальних досягнень здобувачів вищої освіти і трансформуються в оцінку згідно затвердженої шкали. Результати академічної успішності здобувачів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 100-бальною та шкалою ЄКТС. У таблиці нижче наведено загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно 90 - 100	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуального завдання при виконанні самостійного завдання, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому.
Добре 85 - 89	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни.	Виконав завдання кожної теми та поточного контролю в цілому, має стійкі навички виконання завдання.
Добре 75 - 84	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни.	Окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому виконав не повністю.
Задовільно 70 – 74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми контролю не виконав.
Задовільно 60 - 69	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни.	Виконав лише окремі завдання кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з можливістю повторного складання 35 - 59	Володіє навчальним матеріалом поверхнево й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; під час відповіді допускає суттєві помилки.	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та контролю в цілому.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 0-34	Не володіє навчальним матеріалом.	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав контролю.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Як називається сучасна епоха в філософії, культурі, мистецтві?
2. Що означає поняття «постмодерністська чутливість»?
3. Трансформація форм естетичного досвіду в сучасній культурі.
4. Форми організації культурного і художнього життя.
5. Політика в галузі культури і мистецтва.
6. Історія української естетики в контексті національної культури.
7. Естетична культура та естетичне виховання.
8. Естетичні проблеми сучасної культури.
9. Творчість і самореалізація особистості.
10. Естетика Ф. Ніцше в сучасній культурі.
11. Естетичні ідеї І. Канта в контексті сучасності.

12. Чи легко пізнати самого себе? Проблеми самопізнання в умовах сучасної культури.
13. «Турбота про себе».
14. «Самопізнання» в філософії, науці і теології.
15. Конкуруючі теорії розуміння людської природи.
16. Проблема «подолання людини» в історії культури.
17. Сучасне розуміння Тези про людську винятковість.
18. Антропологія в ХХІ столітті і її пізнавальні можливості.
19. Буття і небуття: смерть Бога і смерть людини.
20. Людина і тварина: нові повороти старих дискусій.
21. Феномени людського буття в умовах сучасної культури.
22. Мислення і самобуття. Суб'єктивність і питання про ціле.
23. Критичні оцінки пізнавальних можливостей психотерапії.
24. Народження особистості з духу нігілізму.
25. Культурні антропотехніки.
26. Релігія як прагнення уникнути хаосу (К.Гірц).
27. Можливість побудови типології культури на підставі дихотомії «релігійне – світське».
28. Трансформація сакральне й профанного в суспільстві: міф – релігія – ідеологія.
29. Специфіка сприйняття смерті сучасною секулярною свідомістю. «Життя після смерті»: досвід досліджень. Світоглядні основи сучасної танатології.
30. Гуманізм як критерій світськості.
31. Містицизм в релігійному і світському житті.
32. Езотеризм в культурі.
33. Релігійні й світські підходи до інтеграції особистості.
34. Слова Ф. Ніцше «Бог вмер» і шляхи розвитку європейської культури.
35. Релігійне відродження останньої чверті ХХ століття – міф або дійсність?
36. Антропологізація релігії – шлях до секуляризації?
37. Концепція святості в нових релігіях.
38. Есхатологія в сучасній культурі.
39. Урбаністика як теоретичне відображення росту міст та посилення їх впливу.
40. «Виразність (внятість) повсякденного міста» в інтерпретації Еш Амин та Найгель Трифт.
41. «Просторовий поворот» в сучасному гуманітарному знанні та його вплив на урбаністику.
42. Яким чином мислити місто через простір? Методологія Едварда Соїї.
43. Проблема «міської громади» в урбаністики.
44. Місто як простір боротьби за права людини. Девід Харві про право на місто.
45. Культурна географія в культурологічній перспективі.
46. Міські дослідження як необхідні інструменти міського планування і розвитку.
47. Гуманітарний простір міста. Культурні ресурси і стратегії розвитку регіону. Методи актуалізації культурного потенціалу.
48. Культурна історія міста: способи репрезентації.
49. Антропологічні підходи в сучасній урбаністиці.
50. Повсякденність міста: антропологія міської прогулянки в роботах Т. Річардсон.
51. Візуальна антропологія: міські карти пам'яті.
52. «Хронотоп міста» і його роль у вивченні трансформації сучасних міст.
53. Міф міста як предмет вивчення.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3		
	Кількість балів за одне заняття	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)

	я (завдан ня)			я)					
Поточний контроль на лекціях	2	3	6	2	3	6	2	3	6
Семінарсь кі заняття	4	3	12	4	3	12	4	3	12
Разом			18			18			18
Разом	54								
Оцінка самостійн ої роботи:									
Реферат				12	1	12			
Есе							14	1	14
Разом	26								
Іспит	20								
Підсумко ва сума балів	100								

Поточний та періодичний контроль			Презентація самостійної роботи- дослідження (реферату, есе, рецензії)	Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль3			
18	18	18	26	20	100

Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів вищої освіти в ОНУ досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю. Згідно з чинною в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здійснюється за 100-бальною системою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ECTS – A, B, C, D, E, FX, F).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре задовільно
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Допоміжний роздатковий матеріал
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні концепції культури». Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2025. 20 с.
3. Силабус курсу «Сучасні концепції культури».

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бистрицький Є, Зимовець Р., Пролесєв С. Комунікація і культура в глобальному світі/Інститут філософії НАНУ імені Г.С.Сковороди. Київ : Дух і Літера, 2020. 416 с.
1. Бродецька Ю. Метаморфози сучасної філософії. Частина I. Мова буття. Дніпро : “Ліра”, 2023. 243 с.
2. Бродецька Ю. Метаморфози сучасної філософії. Частина II. Порядок буття. Дніпро : “Ліра”, 2025. 288 с.
3. Голубович І. В., Міхейцева-Цінгрош К. О. Формування дискурсу культурної політики сучасної України у вітчизняній гуманітаристиці (огляд літератури). *Наукове пізнання. Методологія та технологія*. 2021. № 1(47). С. 35-48
4. Філософія науки і культури. Словник. За ред. Н. Хамітова. Київ : КНТ, 2024. 437 с.
5. Хамітов Н.В., Крилова С.А. Людина і культура: словник. Філософська антропологія, філософія культури, культурологія. 2-е видання, виправлене і доповнене. Київ : КНТ, 2023. 295с.

Додаткова

1. Барінова Я. New Media Art. Пам'ять. Простір. Київ : Лабораторія, 2023. 320 с.
2. Соболевська О. К., Штирбул В. О. Культурні повороти й нові ракурси осмислення творчої діяльності. *Культурологічний альманах*. 2023. № 4. С. 269-274.
<https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/306/286>
3. У пошуках обличчя світу: Практики саморепрезентації міст України в індустріальну та постіндустріальну добу / заг. ред. В. Кравченко та С. Посохова. Харків : Видавництво Точка, 2021. 566 с.
4. Stiegler B. The Negathropocene. Stanford, 2018. 316 p.

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

http://lib.onu.edu.ua/	Наукова бібліотека ОНУ імені І.І.Мечникова
http://www.ognb.odessa.ua/	Одеська національна наукова бібліотека
http://www.nbu.gov.ua/	Наукова бібліотека ім. В. Вернадського
http://lib-gw.univ.kiev.ua/	Наукова бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т. Шевченка
http://www.filosof.com.ua/	Інститут філософії ім. Г. Сковороди НАНУ
http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html	Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського
http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html	Найвидатніші філософи світу та України
http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lit-bac.html	Філософія (для бакалаврів природничих спеціальностей)
http://plato.stanford.edu/	Філософська енциклопедія Стенфордського університету. (Англійською мовою).
http://www.utm.edu/research/iep/	Філософська Інтернет-енциклопедія. (Англійською мовою).
http://www.uct.kiev.ua/~sofi/	Центр практичної філософії
http://www.ji-magazine.lviv.ua/index.htm	Незалежний культурологічний часопис «І» є недержавною громадською організацією, що досліджує проблеми культурології, політології, філософії.
https://vue.gov.ua/	Велика українська енциклопедія. 2020.
http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html	Електр. бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського фак. КНУ ім. Т.Г. Шевченка